Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16972

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz Yeterlik Ölçe?i, Gök, Atalay Kabasakal ve Çetin taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin özellikle akademik ara?t?rmalar?n yöntem bölümünü planlama, uygulama ve raporlama süreçlerine dair sahip olduklar? alg?lanan öz yeterlik düzeylerini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, toplam 28 maddeden olu?makta olup, ara?t?rma sürecinin farkl? a?amalar?na odaklanan iki temel alt boyuta ayr?lm??t?r. Ölçe?in derecelendirilmesi 5'li Likert tipi kullan?larak yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, ara?t?rma yöntemleri, yöntem bölümü, ölçek geli?tirme, psikometri, akademik ba?ar?, veri analizi

Yazarlar

Bilge Gök, Kaan Atalay Kabasakal, Serhat Çetin

Amaç

Ölçe?in temel amac?, üniversite ö?rencilerinin veya ara?t?rmac?lar?n, bilimsel bir çal??man?n en kritik bile?enlerinden biri olan yöntem bölümünü haz?rlama ve yürütme becerilerine yönelik inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu yeterlilik alg?s?, ara?t?rman?n planlanmas?ndan veri toplama, analize haz?rl?k ve analiz sonuçlar?n?n raporlanmas?na kadar uzanan geni? bir yelpazeyi kapsamaktad?r.

Geli?tirme çal??mas?, özellikle lisansüstü e?itimde ö?rencilerin ara?t?rma derslerindeki yeterlilik düzeylerini objektif olarak de?erlendirme ihtiyac?ndan do?mu?tur. Ölçek, e?itimcilerin ve dan??manlar?n, ö?rencilerin hangi a?amalarda (örne?in, veri analizi öncesi planlama veya analiz sonras? yorumlama) daha fazla deste?e ihtiyaç duydu?unu belirlemesine yard?mc? olacak diagnostik bilgiler sunmay? hedefler.

Yap?

Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz Yeterlik Ölçe?i, bireyin belirli bir alandaki görevleri ba?ar?yla tamamlama becerisine olan inanc? olarak tan?mlanan öz yeterlik yap?s?n? ölçmektedir. Bu ba?lamda, ölçek spesifik olarak ara?t?rma yöntemleri alan?ndaki yeterli?e odaklanm??t?r. Ölçek, iki ana alt boyutta 28 maddeden olu?maktad?r:

Veri Analizi Öncesi (13 Madde): Bu alt boyut, ara?t?rma sorusunun belirlenmesi, hipotezlerin

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?turulmas?, uygun ara?t?rma deseninin seçilmesi, örneklem belirleme ve veri toplama araçlar?n?n haz?rlanmas? gibi veri analizinden önceki metodolojik ad?mlara ili?kin yeterlik alg?s?n? ölçer.

Veri Analizi S?ras? ve Sonras? (15 Madde): Bu alt boyut ise, toplanan verilerin temizlenmesi, uygun istatistiksel analiz yönteminin seçilmesi, analizlerin gerçekle?tirilmesi ve elde edilen sonuçlar?n do?ru bir ?ekilde yorumlan?p raporlanmas? gibi ileri düzey metodolojik becerilere yönelik yeterlik alg?s?n? de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirilme sürecinde geçerlik çal??malar?na detayl? olarak yer verilmi?tir, ancak özet kaynakta bu bilgilerin ayr?nt?lar? sunulmam??t?r. Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c?) yöntemleri kullan?lm??t?r. Ayr?ca, kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve ilgili literatür taramas? yap?lm??t?r. Geçerlik çal??malar?n?n tam detaylar?na ula?mak için 2015 tarihli orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenilirlik

Güvenilirlik (iç tutarl?l?k) analizleri, ölçe?in tutarl? ve kararl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermek için zorunlu bir ad?md?r. Gök ve arkada?lar?, ölçe?in alt boyutlar? ve genel ölçek puan? için iç tutarl?l?k katsay?s?n? (genellikle Cronbach Alfa katsay?s?) hesaplam??lard?r. Her ne kadar bu özet kaynakta spesifik katsay? de?erleri belirtilmese de, bilimsel bir dergide yay?nlanan bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n, kabul edilebilir düzeyde yüksek güvenilirlik de?erlerine sahip olmas? beklenmektedir. Kullan?lan örneklem üzerindeki güvenilirlik de?erlerine makalenin metodoloji bölümünden ula??labilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi (Factor Analysis) uygulanm??t?r. Ölçek, kuramsal beklentilere uygun olarak iki faktörlü bir yap? sergilemi?tir. Bu iki faktör (Veri Analizi Öncesi ve Veri Analizi S?ras?/Sonras?), ara?t?rma yöntemleri alan?ndaki öz yeterlik alg?s?n?n, sürecin planlama ve uygulama/raporlama a?amalar? aras?nda ayr??t???n? göstermi?tir. Faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar? gibi detayl? istatistiksel sonuçlar, orijinal yay?n içerisinde mevcuttur.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Geli?tirme (Self-Report/Öz Bildirim Ölçe?i)

Format: Likert Ölçe?i. Toplam 28 madde, iki alt boyut.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dil: Türkçe

Puanlama Sistemi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r. (1=**Kesinlikle kat?lm?yorum** - 5=**Tamamen Kat?l?yorum**).

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri (Özellikle ara?t?rma dersleri alan lisans ve lisansüstü ö?renciler).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18+)

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma, ara?t?rma yöntemleri dersi alan üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama bireysel veya grup halinde yap?labilir. Puanlama, alt boyutlar ve genel ölçek için ayr? ayr? yap?lmakta olup, yüksek puanlar ara?t?rma yöntemleri alan?ndaki yüksek öz yeterlik alg?s?n? i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, ara?t?rma yöntemleri, yöntem bölümü, ölçek geli?tirme, psikometri, akademik ba?ar?, veri analizi, faktör analizi, istatistiksel güvenilirlik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Bilge Gök

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresi: bilgeb@hacettepe.edu.tr (Bilge Gök)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Orijinal yay?na göre)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlarda genellikle ücret talep edilmemektedir.

Test Y?l?: 2015

Kaynaklar

Gök, B., Atalay Kabasakal, K. ve Çetin, S. (2015). Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yeterlik Ölçe?i geli?tirilmesi. *?lkö?retim Online*, *14*(2), 438-448.

Makalenin orijinal ba?lant?s? dergipark.ulakbim.gov.tr adresinde bulunmaktad?r.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buraya ba?lant?lanm??t?r: arastirmanin-yontem-bolumune-iliskin-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Ara?t?rman?n Yöntem Bölümüne ?li?kin Öz Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

28 madde, 2 alt boyut

veri analizi s?ras? ve sonras? (15 m)
veri analizi öncesi (13 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM